

[Poul Møller.]

tyder ikke på, at fagbevægelsen har sluttet nogen bitter pille; de tyder på, at fagbevægelsen får mere ud af det, end man ville have fået ved en uvildig voldgiftsinstans, og tyder på, som Thomas Nielsen sagde, at man har fået mere, end man har fået i tilsvarende overenskomstsituationer tidligere. Men hvorfor skal pillen så indsukres, hvis den er sød nok i forvejen?

Jeg skal ikke komme med yderligere bemærkninger om denne side af sagen. Landbrugets problemer vil blive drøftet i morgen, og dér vil det ærede medlem hr. H. C. Toft som mit partis ordfører gå nærmere ind på landbrugsspørgsmålet. Men jeg vil gerne sige her, at efter vort skøn er det nødvendigt i en helhedsløsning, at der nu tages et virkelig dristigt skridt henimod en rationel brugsstørrelse ved udvidet adgang til samdrift og sammenlægning.

Vi har den 15. januar erklæret os rede til at forhandle om en helhedsløsning. Vi er tilfredse med, at lovforslagene nu er fremsat af den højtærede statsminister på regeringens eget initiativ her i tinget, men vi er ikke tilfredse med lovforslagene indhold, i hvert fald ikke fuldt ud tilfredse, som jeg håber det er fremgået af min tale. Under de forhandlinger, som vi har givet tilsagn om at deltage i, vil vi søge at nå frem til en sådan helhedsløsning, at der virkelig tilvejebringes ro og orden i dansk økonomi, at vi får en helhedsløsning med samfundsøkonomisk balance.

Med disse bemærkninger skal jeg tilsige lovforslagene en velvillig udvalgsbehandling.

Weikop: I det store lovkompleks indgår der jo to, kan jeg sige, mådeholdne lovforslag, det ene om udbyttebegrænsning, det andet om priser og avancer, som det ærede medlem hr. Poul Møller kort omtalte. Der er jo ikke nogen tvivl om, hvad lovforslaget om udbyttebegrænsning tilsigter; jeg skal derfor heller ikke ved denne lejlighed komme nærmere ind på dette lovforslags enkeltheder. Dermed siger jeg ikke, at der ikke er punkter i lovforslaget, som det er nødvendigt at skaffe større klarhed over, også for at kunne bedømme virkningerne af de forskellige paragraffer. Det må jo være åbenbart, at et så virksomt

indgreb, som der her er tale om, bør og må underkastes en saglig vurdering, således at man senere kan undgå gnidninger og undgå, hvad der er meget væsentligt, at hæmme det initiativ, der er en forudsætning for den produktionsfremgang, som vi jo alle ønsker. Der kan selvsagt forekomme skævheder alt efter de dispositioner, man har foretaget før lovforslagets fremsættelse, men under hensyntagen til en rimelig helhedsløsning. . . .

Formanden: Jeg gentager min bemærkning om, at det er nødvendigt at have ro under forhandlingerne.

Weikop: . . . og under forudsætning af, at man får en klaring på lovens bestemmelser, er det min opfattelse, at selve tanken om en udbyttebegrænsning vel kunne imødeses almindelig forståelse som en korttidsforanstaltning.

Udbyttebegrænsning og pris- og avancestop er det jo så uhyre nærliggende at pege på i den foreliggende situation. Medens det altså er forholdsvis enkelt — det viser sig jo — at stille nogle paragraffer op om udbyttebegrænsning, stiller det sig ganske anderledes, når det drejer sig om et så vidtgående indgreb som pris- og avancestop. Selve tanken, tror jeg, lyder for mange så ganske enkel og ligetil, men jeg tror nok, at hvis man tænker det efter, vil de fleste indrømme, at der er en meget stor forskel på avance og løn.

Løn, det er noget, man er sikret. Men i en tid med varerigelighed på alle områder er den avance, der skal give løn for arbejdet, ganske afhængig af mange forhold: afsætning, konjunkturer, rigtige dispositioner og initiativ. Ingen kan efter min mening — ud over statens og kommunernes virksomheder — sikre sig dækning for stigende lønomkostninger og stigende udgifter og dermed sikre en uforandret indtægt. Får staten stigende lønudgifter, ved postvæsenet eller ved statsbanerne f. eks. — hvad gør man så? Så stiller man ganske enkelt i det høje ting forslag om forhøjelse af taksterne for at kunne dække de forøgede omkostninger, for at kunne dække de forøgede lønstigninger, og det finder regeringen jo er ganske i sin orden. Men se, helt anderledes stiller det sig ude i erhvervene, hvad enten det